

KLIMAHANDLING I DE DANSKE KOMMUNER

**GATE
21**

**PARTNERSKAB FOR
GRØN OMSTILLING**

INDHOLD

Lokale grønne løsninger nu!	3
Klimaplaner og de grønne virkemidler	5
Kommunale grønne virkemidler	
Mere energi fra sol og vind	6
Grønne pendlervaner	7
Grønne offentlige indkøb	8
100 procent grøn transport	10
Grøn varme	12
Grønne alternativer til bil	14
Mindre plast og mere genbrug	15
Energibesparelser i boliger og kommunale bygninger	16
Mere genbrug og genanvendelse i byggeriet	18
Brug af data til at understøtte klimamål	20
Ladestandere til elbiler	21
Mindre madspild	22
Partnerskaber for lokal klimahandling	24
Partnere og projekter for klimahandling	26
Bliv partner i Gate 21	30

LOKALE GRØNNE LØSNINGER NU!

Klimadagsordenen er ikke ny for hverken kommuner eller regioner i Danmark. Trods Coronakrise og de afgørende nære velfærds-udfordringer kravlede klimaet også til tops i efterårets kommunal- og regionsrådsvalg.

Siden er klimadagsordenen kun blevet mere bister. Vi står nu med en krig i Ukraine og et massivt pres fra Christiansborg såvel som fra vores borgere på at få fart på de lokale, grønne energiløsninger, der skal gøre os uafhængige af russisk gas, olie og kul. Den afgørende vigtige opgave kommer oven i en presset hverdag og en stram økonomi i kommunerne. Og det er ikke en opgave, vi kan løse alene og hver for sig – men i stærke partnerskaber kan vi lykkes.

Lokalt har vi i gennem de seneste 12 år formuleret visioner, sat mål, udarbejdet planer og testet løsninger for, hvordan vi kommer af med de fossile brændsler i vores forsyning og i vores transport. Ligesom vi har arbejdet med at reducere vores forbrug af produkter, materialer og energi. Alle kommuner har udarbejdet eller er undervejs med at skrive deres DK2020-klimaplaner, der skal vise vejen til en netto-nul udledning i 2050.

Vi har teknologien. Vi har innovationskraften. Nu skal vi handle og sætte løsningerne i spil. Dét kræver partnerskaber på tværs af kommunegrænserne.

Siden 2009 har Gate 21 været rammen for de østdanske kommuner og regioner, der sammen med virksomheder og forskningen har bygget et unikt partnerskab – og en masse resultater og virkemidler, som vi nu vil præsentere et udsnit af.

Gate 21 er i dag det partnerskab, der kan hjælpe med at sikre handling bag klimaplanernes målsætninger. Vi oplever en stærkt stigende interesse fra hele landet – og vi vil her bruge lejligheden til at byde alle kommuner og regioner indenfor i partnerskabet.

DET NÆSTE SKRIDT TAGER VI SAMMEN!

Steen Christiansen, formand i Gate 21 og borgmester i Albertslund

Sofus Rex, direktør i Gate 21

KLIMAPLANER OG DE GRØNNE VIRKEMIDLER

96 af landets 98 kommuner er sammen med alle fem regioner en del af DK2020. Her følger de danske kommuner de mest klimaambitiøse byer i verden og udvikler klimahandlingsplaner, der viser vejen til netto nul-udledning i 2050.

Kommunerne arbejder her med samme standard for klimaplanlægning, der bruges af nogle af verdens største og mest ambitiøse byer i det internationale by-partnerskab C40. Det er første gang, at standarderne tages til lokalt niveau, og dermed er de danske kommuner med til at skrive klimahistorie også på global skala.

I Gate 21 er vi operatør for DK2020 i Østdanmark og har dermed en meget direkte rolle i klimaplanerne. Det giver os mulighed for at binde samarbejdet og tilslutningen fra mange års strategisk energiplanlægning med kommunerne og forsyningsselskaberne sammen med de store nye træk. For vi skal ikke opfinde alting på ny. Vi skal stå på skuldrene af de stærke samarbejder og tage de relevante, kendte virkemidler i brug. Og sammen skal vi finde og udbrede de nye virkemidler, der skal få os i mål.

Her vil vi helt kort præsentere nogle af de centrale virkemidler, som kommunerne kan bruge i klimaplanerne – og som Gate 21 kan hjælpe med at sikre handling bag. Virkemidlerne er skabt i partnerskabet og testet – eller på vej mod test.

Nogle virkemidler er klar til at blive taget i brug lokalt efter en beslutning i kommunalbestyrelsen.

Andre virkemidler skal implementeres i partnerskaber – eksempelvis med andre kommuner, fjernvarmeselskaber eller virksomheder.

Og for nogle virkemidler kan kommunen og regionen alene motivere og skubbe på borgernes valg og adfærd.

Vi vil løbende udbygge virkemidlerne, du ser på de kommende sider med cases, links til rapporter, viden og projekter, overblik over frontløberkommuner og meget andet på www.gate21.dk.

MERE ENERGI FRA SOL OG VIND

For at nå vores klimamål har vi først og fremmest behov for mere vedvarende energi. Senest i 2050 skal Danmarks energisektor derfor omstilles til at være 100 procent baseret på vedvarende energi som sol og vind.

Det kræver, at kommunerne i tætte lokale partnerskaber med relevante aktører fokuserer på at opstille flere solceller og vindmøller. Det kan eksempelvis ske ved at arbejde strategisk og konstruktivt med at finde egnede arealer, hvor solceller og vindmøller kan opstilles, men også ved at udskifte udtjente vindmøller.

Det kan kommunerne gøre selv

- Bruge deres planmyndighedsrolle til at planlægge og reservere egnede arealer til energiformål - herunder lokalisere arealer til at opstille eksempelvis solceller og vindmøller.
- Sørge for at forvaltningerne taler sammen på tværs om sol- og vindenergi, så der bliver etableret solceller på eksempelvis daginstitutioner og idrætsfaciliteter.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Tage aktivt ejerskab over energiplanlægningen sammen med både forsynings-selskaber, virksomheder og borgere – også på tværs af kommunegrænser.
- Inddrage borgerne så de aktivt er en del af processen og de konkrete projekter. Det kan blandt andet ske gennem foredrag om fælles vedvarende energianlæg i lokale fællesskaber som grundejerforeninger, lokalråd og lignende. Brug de lokale fællesskaber, der allerede har vist evnen til at løfte opgaver lokalt.
- Samarbejde med erhvervslivet om at opstille vedvarende energi på både virksomhedernes og kommunens egne bygninger.

Find eksempler, rapporter og cases om
virkemidlerne på på www.gate21.dk

GRØNNE PENDLERVANER

CO₂-udledningen fra transport udgør cirka en tredjedel af den samlede udledning og ifølge prognoser, vil trafikken kun stige.

I Danmark spilder bilister 83 millioner timer i trafikken hvert år. Det svarer til et årligt samfundsøkonomisk tab på 26 milliarder kroner. Grønne transportmidler vil reducere CO₂-udledningen, men det tager tid at udskifte vores køretøjer – og det afhjælper ikke trængslen.

Kommuner og regioner kan arbejde med borgernes grønne pendlervaner og efterspørgsel efter grøn transport gennem egne indsatser lokalt og gennem netværk med lokale virksomheder.

Det kan kommunerne gøre selv

Konkret kan I arbejde med følgende for at fremme grønne pendlervaner blandt borgere og medarbejdere:

- Udarbejde mobilitetsplaner for kommunens egne institutioner.
- Tilbyde mobilitetsvejledning til virksomheder.
- Tilbyde mobilitetsrådgivning til borgere.
- Tilbyde firma-elbiler.
- Motivere til grøn transport via kampagner og konkurrencer.
- Samkørsel – indgå aftale med app-udbyder og nudge borgere og medarbejdere.

GRØNNE OFFENTLIGE INDKØB

Hvert år køber det offentlige ind for mere end 380 milliarder kroner. Ifølge regeringen sætter de offentlige indkøb et klimaafttryk, der svarer til tolv millioner tons CO₂.

Indkøbene udgør dermed den største del af den samlede miljø- og klimabelastning fra den offentlige sektor.

Derfor er det oplagt, at kommunerne bruger den store indkøbsmuskel til at reducere miljø- og klimabelastningen for eksempel ved at efterspørge cirkulære løsninger.

Det kan kommunerne gøre selv

- Vedtage en indkøbsstrategi eller -politik, hvor I forpligter jer til at fremme grønne og cirkulære indkøb. I kan for eksempel sætte politiske mål indenfor tre-fem konkrete områder, der har stort potentiale - for eksempel indkøb af fødevarer, transport, byggeri eller områder som IT, tekstil, møbler og emballage - og måle effekterne.
- Kortlægge eksisterende ressourcer og produkter i egen organisation med henblik på at blive skarpe på behovet og minimere nye indkøb.
- Efterspørge løsninger, der er energieffektive, genbrugte, har lang levetid, kan genbruges og/eller er designet til genanvendelse. Det kan også være produkter, der kan indkøbes som service i stedet for at eje.

- Udvælge særlige produktområder, hvor kommunen går ekstra langt for at få bedre klimaløsninger. Her kan der være brug for at afsætte ekstra tid og ressourcer til udvidet dialog med markedet, test i offentlig-private innovationskontrakter og samarbejde med andre offentlige indkøbere for at samle indkøbsvolumen.
- Samarbejde og bruge kompetencer i grønne indkøb på tværs af enheder internt i kommunen.
- Bruge eksisterende værktøjer, for eksempel EU's grønne indkøbskriterier, miljømærker og miljøkrav eller Miljøstyrelsens værktøj til vurdering af totalomkostninger.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Samarbejde med andre kommuner om fælles dialog med markedet om for eksempel krav til design og emballage, der vil øge mulighederne for genbrug og genanvendelse.
- Udvælge konkrete indkøb og produktgrupper med særligt potentiale og samarbejde med andre kommuner om test og demonstration, effektmåling og udvikling sammen med markedet.

Find eksempler, rapporter og cases om virkemidlet på www.gate21.dk

100 PROCENT GRØN TRANSPORT

Transport udgør cirka en tredjedel af Danmarks samlede CO₂-udledning. Samtidig er biltrafikken og CO₂-aftrykket derfra stigende.

For at nå vores mål om 70 procents CO₂-reduktion i 2030 er det derfor afgørende, at vi omstiller transportsektoren til 100 procent grøn transport.

Kommuner og regioner anvender selv køretøjer til person- og transportkørsel og indkøber hvert år kollektive transportmidler.

Både køretøjer og kollektive transportmidler bør derfor udskiftes til 100 procent grønne alternativer.

Det kan kommunerne gøre selv

For at leve på målet om 100 procent grøn transport kan kommuner og regioner konkret arbejde med at:

- Udskifte den kommunale/regionale bilflåde til elkøretøjer.
- Stille krav om grønne drivmidler i den kollektive trafik.

- Stille krav om grønne køretøjer i udbud af serviceydelser – eksempelvis ved taxi-kørsel, varelevering og byggeri.
- Udbrede elladeinfrastruktur ved at understøtte:
 - opsætning af elladestandere
 - elladeinfrastrukturen i kommunen/regionen til privat og erhvervskørsel.

Find eksempler, rapporter og cases om virkemidlet på www.gate21.dk

GRØN VARME

Vi skal stoppe med at opvarme vores boliger med fossile brændsler som olie og naturgas. Det er én af forudsætningerne for at nå Danmarks mål om at reducere vores udledning af drivhusgasser med 70 procent i 2030. Samtidig har regeringen sat et mål om, at vi skal være uafhængige af russisk gas hurtigst muligt.

Konkret vil regeringen have udskiftet de omtrent 400.000 olie- og gasfyr, der i dag er installeret i danske boliger. Boligerne skal i stedet opvarmes med mere miljøvenlige alternativer som eksempelvis grøn fjernvarme eller individuelle eldrevne varmepumper – og regeringen ønsker, at det sker inden 2028. Også i offentlige bygninger skal olie- og gasfyr erstattes, og Danmarks gasforsyning skal ifølge regeringen gøres 100 procent grøn inden 2030.

Kommunerne skal derfor samarbejde med fjernvarmeselskaberne om at udbygge og udrulle fjernvarmen, gøre den grønnere og udnytte overskudsvarme. Og så bør kommunerne udfase olie- og gasfyr i kommunale bygninger og afholde kampagner for boligejere om alternativer til olie- og gasfyr.

Det kan kommunerne gøre selv

- Bruge ejerskab i forsyningsselskaberne til aktivt både at fremme en grøn omstilling af varmeproduktionen gennem for eksempel elektrificering og fremme en generel udbygning af fjernvarmenettet.
- Tænke i arealanvendelse ved at reservere arealer til eksempelvis varmepumper, lagring af energi og andre energiformål.
- Sørge for at inddrage relevante forvaltninger, så omstillingen til grøn varme tænkes ind i kommunens øvrige projekter som eksempelvis energireovering og energibesparelser.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Tage aktivt ejerskab sammen med både forsyningsselskaber, virksomheder og borgere – også på tværs af kommune-grænser.
- Samarbejde med virksomheder og forsyningsselskaber for at identificere potentialerne for grøn varme i kommunen. Både områder der er egnet til fjernvarmeudbygning og områder, hvor alternativ opvarmning er nødvendig.
- Inddrage borgerne så de aktivt er en del af processen og de konkrete projekter - eksempelvis gennem gennem borgermøder og informationsmateriale.

Find eksempler, rapporter og cases om
virkemidlet på på www.gate21.dk

GRØNNE ALTERNATIVER TIL BIL

Transportområdet er et af de områder, hvor vi allerede nu oplever, at fremtidens muligheder og forandringer er på vej. Der foregår en rivende udvikling indenfor nye mobilitetsløsninger og forretningsmodeller såsom mikromobilitet, selvkørende teknologi og let adgang til transport gennem digitale platforme. Men det er nødvendigt, at kommuner og regioner sætter en klar, grøn retning for, hvordan vi ønsker, vores byer og transportsystem skal indrettes i fremtiden.

Hvilke grønne transportmuligheder ønsker vi som kommune at tilbyde vores borgere? Og hvordan kan kommunen skabe reelle alternativer til bilen?

Find eksempler, rapporter og cases om virkemidlerne på på www.gate21.dk

Det kan kommunerne gøre selv
For at skabe et bedre udbud af grøn mobilitet i kommunen i fremtiden kan I arbejde med at udvikle og demonstrere nye mobilitetsløsninger sammen med borgerne – alene og i samarbejde med andre. Det skaber gode tilbud, ændret adfærd og politisk opbakning. I kan eksempelvis:

- Teste nye, grønne mobilitetsløsninger ved knudepunkter som stationer eller erhvervsområder.
- Teste nye, grønne mobilitetsløsninger i landsbyer.
- Teste selvkørende transport for at undersøge fremtidens muligheder og kundeunderlag.
- Afprøve nye teknologiske løsninger, der gør nuværende transport mere effektiv.

MINDRE PLAST OG MERE GENBRUG

Plastik er alle steder og kan ikke undværes i vores samfund. Det er et fleksibelt materiale, der blandt andet kan forlænge fødevarers holdbarhed og bruges til sterile formål.

Men virgint plast er lavet af olie og udleder CO₂ både ved udvinding, forarbejdning og i sidste ende forbrænding. Plast belaster også miljøet, når emballage og mikroplast ender i naturen. Derfor er det nødvendigt at få plasten ind i et lukket, cirkulært kredsløb, hvor det genbruges og genanvendes i højere grad end i dag.

Vi skal reducere brugen af plast, hvor det er muligt, samarbejde med markedet om at finde alternativer, og så skal plastprodukter designes med genbrug og genanvendelse for øje, så vi kan sortere bedre og genanvende igen og igen i nye produkter.

Det kan kommunerne gøre selv

- Skabe overblik over eget forbrug af plast for at kunne lave målrettede indsatser med mest mulig effekt.
- Stille krav i udbud om genbrugelige løsninger og krav til emballage og andre plastprodukter i forhold til genanvendelighed.
- Sikre indsamling af plast til genanvendelse ved husholdningerne.

- Understøtte det lokale erhvervsliv i omstillingen til fælles genbrugssystemer eller mindre miljøbelastende emballager gennem erhvervsnetværk, deltagelse i erhvervsrettede projekter og lignende indsatser.
- Gå i dialog med brugerne af byrummet. Det kan være oplysning til borgerne om plastudfordringen eller opfordring eller krav til eventarrangører og foreningsliv om at undgå engangsplast og -emballage.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Samarbejde om at skabe større volumen af indsamlet og sorteret plast med henblik på fælles udbud af indsamlet plastaffald til genanvendelse.
- Fælles dialog med markedet om genbrugs-løsninger og genanvendt plast for at skabe en større samlet efterspørgsel og et tydeligt signal til markedet.
- Skabe et overblik over afprøvede indsatser på tværs af kommuner og regioner, der kan øge muligheden for skalering og mindske risikoen for dobbeltafprøvninger af løsninger.

ENERGIBESPARELSER I BOLIGER OG KOMMUNALE BYGNINGER

Bygninger står for 40 procent af Danmarks energiforbrug og 20 procent af Danmarks CO₂-udledning. Én af forudsætningerne for at reducere udledning af drivhusgasser med 70 procent i 2030 er energibesparelser i bygninger – både i kommunale bygninger og i boliger som parcelhuse og etageejendomme. Det vil nemlig resultere i, at vores fremtidige, grønne energiforsyning skal producere mindre energi, fordi behovet for energi bliver mindre. Derfor skal vi arbejde med vores bygningers energieffektivitet, hvis vi skal nå klimamålene.

Vi skal altså sætte skub i renoveringer af kommunale bygninger, etageejendomme og én-familieboliger, så de bliver langt mere energivenlige. Belysningen skal skiftes, ventilationen og klimaskærmen skal forbedres, og varmekilden skal være bæredygtig. Bygningerne skal driftes optimalt – både når det gælder el, varme og vand.

Det handler om langsigtet planlægning, der, udover af være mere energieffektiv, tager højde for bygningens anvendelse, forbedrer komforten og giver bedre indeklima.

Det kan kommunerne gøre selv

- Gå forrest og accelerere energi-renovering af kommunale bygninger – særligt med blik for at skifte til bæredygtige varmekilder og forbedre klimaskærmen.
- Stille krav i lokalplaner og servitutter på kommunalt ejede grunde og indgå i dialog med aktører som kommunen har medejerskab i - eksempelvis forsyningsselskaber.
- Forbedre driften af kommunale bygninger ved at arbejde med databaseret energiledelse og et solidt dynamisk datagrundlag, der gør det muligt løbende at rette fejl i driften og energioptimere.

- Samtænke energioptimering med godt indeklima og derved skabe en bedre oplevelse for brugerne.
- Inspirere boligejere til energibesparelser og energirenoveringer gennem tæt dialog.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Facilitere netværk og indgå i partnerskaber med almene boligselskaber, private udlejere og andelsboligforeninger for at sætte fælles mål for energioptimering og inspirere til handling.
- Gå sammen med og samarbejde med nøgleaktører som eksempelvis banker, ejendomsmæglere, private virksomheder og adfærdsforskere om kampagner og investeringskoncepter, der kan motivere private boligejere til at energioptimere.
- Fremme innovation og teste nye energioptimeringsløsninger i samarbejde med virksomheder og universiteter og blive klogere på, hvad virker, og hvad virker ikke.

MERE GENBRUG OG GENANVENDELSE I BYGGERIET

Byggeri kræver mange ressourcer, genererer store mængder affald og står for knap 40 procent af den globale udledning af drivhusgasser.

I Danmark bliver der hvert år produceret cirka fem millioner tons byggeaffald. Det udgør mere end en tredjedel af landets samlede affaldsmængde.

I byggematerialerne ligger der et enormt potentiale for at reducere udledningen af drivhusgasser og bevare ressourcer. Men det kræver, at vi genbruger materialerne i byggeriet og genanvender byggeaffaldet bedre og til en højere værdi.

Det handler om at bevare og vedligeholde, stille krav om cirkularitet, planlægge og koordinere internt, indtænke hele værdikæden og bruge digitale løsninger.

Det kan kommunerne gøre selv

- Udnytte og vedligeholde eksisterende bygninger og bruge dem mere fleksibelt for at minimere nybyggeri.
- Gå i dialog med markedet og stille krav i udbud for at øge andelen af cirkulært byggeri.
- Koordinere internt mellem kommunens bygge- og anlægssager, så materialer fra en reovering eller nedrivning kan indgå i et nybyggeri – og så overskudsjord kan anvendes lokalt.
- Bruge ressourcekortlægninger som afsæt for selektiv nedrivning og for design af nyt byggeri.
- Bruge den kommunale ejendomsstrategi, klimaplan, bæredygtighedsstrategi og affaldsplan til at sætte mål og handling om mere direkte genbrug og højere genanvendelse i byggeri og bygninger.
- Samarbejde på tværs af afdelinger med indflydelse på byggeri og byudvikling – ved at etablere bæredygtighedsgrupper.
- Foretage selektiv nedrivning af saneringsmodne bygninger og sikre, at de materialer, der kan, genbruges.
- Efterspørge en digital og eventuelt fysisk ressourcebank med udgangspunkt i materiale- og bygningspas.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Indgå i fælles dialog med markedet om behov og muligheder for at accelerere genbrug og genanvendelse i byggeriet.
- Dele data om genbrugelige og genanvendelige byggematerialer på tværs af kommune- og regionsgrænser - for eksempel gennem efterspørgsel af digitale materialebanker for genbrugelige byggematerialer.
- Dele erfaringer og opbygge kompetencer indenfor cirkulært byggeri og anlæg.

Find eksempler, rapporter og cases om virkemidlet på www.gate21.dk

BRUG AF DATA TIL AT UNDERSTØTTE KLIMAMÅL

Databaserede løsninger og ny teknologi kan bane vejen for nye energi- og ressourceeffektive løsninger i den daglige kommunale drift og planlægning.

Eksemplerne er mange. Sensorer i affaldsbeholdere kan reducere, hvor ofte vi tømmer dem med 70 procent. Ny LED-belysning på kommunale veje og stier kan øge energibesparelsen fra 50 til 80 procent ved brug af sensorer, der 'fanger' bevægelse og kun tænder lyset her. Data om, hvordan vi bruger vores idrætshaller, kan øge udnyttelsesgraden med op til 50 procent. Overblik over, hvordan vandet løber ved ekstremregn, kan give indsigter, der reducerer behovet for at bygge nye regnvandsbassiner.

Udviklingen på dataområdet går hurtigt, og teknologierne er komplekse. Det stiller krav til at kunne integrere de nye teknologier og anvende data på tværs i de kommunale forvaltninger. Det stiller også store krav til kompetencer og viden om mulighederne. Fællesskaber, hvor man udvikler, tester og sammen indkøber grønne løsninger, er derfor et vigtigt middel til at komme hurtigere i mål.

Det kan kommunerne gøre selv

- Udvikle en ambitiøs data- og digitaliseringsstrategi, der er åben for de nye løsninger og understøtter brug af data og digitale løsninger på tværs af forvaltningen.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Kommunerne kan i fællesskab styrke deres kompetencer inden for data og digital teknologi, så I er på forkant med udviklingen og de muligheder, der findes, når teknologien skal svare på klimaudfordringerne. I partnerskaber kan I:
- Udvikle og teste løsninger sammen med virksomheder og universiteter og dele erfaringer.
- Indgå fælles indkøbsaftaler på områder, hvor teknologien er moden til at skalere.
- Udvikle skræddersyede kompetenceforløb.
- Samarbejde om at afdække markedet for modne databaserede løsninger, der kan indkøbes i stor skala.

Find eksempler, rapporter og cases om
virkemidlerne på www.gate21.dk

LADESTANDERE TIL ELBILER

Transport udgør cirka en tredjedel af Danmarks samlede udledning af drivhusgasser. Samtidig er biltrafikken og CO₂-aftrykket derfra stigende. For at nå vores mål om 70 procents CO₂-reduktion i 2030 er det derfor afgørende, at vi omstiller transportsektoren til 100 procent grøn transport. Regeringens mål er, at der i 2030 er 775.000 el- og hybridbiler på de danske veje.

Fra 1. april 2022 giver ladestanderbekendtgørelsen kommuner og regioner mulighed for at medfinansiere ladestandere på egne arealer. Bekendtgørelsen stiller blandt andet krav om, at der inden 2025 skal være etableret mindst én ladestander ved kommunale bygninger med flere end tyve parkeringspladser.

Kommunerne kommer derfor til at udbrede ladeinfrastrukturen, så der er ladestandere nok til, at både kommuner, regioner og private borgere fremover vælger grønne biler.

Det kan kommunerne gøre selv

- Opstille mål for antal ladestandere per 1.000 elbiler.
- Udnytte kommunens nye muligheder for at yde medfinansiering i udbud og opstilling af ladestandere på egne arealer.
- Søge om statslig medfinansiering fra Grøn transportpulje til opsætning af ladestandere på egne arealer.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Samarbejde på tværs med nabo-kommunerne om en fælles strategi for en sammenhængende ladeinfrastruktur.
- Samarbejde med elnetselskaberne og ladeoperatørerne om at finde de rette lokaliteter for ladeparkerne.
- Samarbejde med boligforeninger om opstilling af ladestandere til boligforeningens beboere og besøgende.

MINDRE MADSPILD

Hver dag ender store mængder spiselige fødevarer som affald. Ifølge FN går en tredjedel af verdens fødevarer til spilde, og tal fra Landbrug og Fødevarer viser, at hver dansker smider 47 kilo spiselig mad ud om året.

Der er store klima- og miljømæssige fordele ved at mindske madspild både hos borgere, virksomheder og i de offentlige køkkener.

Det kan kommunerne gøre selv

- Sætte konkrete mål om at mindske madspild eksempelvis i klimaplaner. Kommunerne kan følge FN's verdensmål 12, som har målsætningen at halvere madspildet hos detailhandelen og forbrugerne inden 2030.
- Være det gode eksempel ved at lave en grøn politik for indkøb af fødevarer. Kommunerne kan gå målrettet efter at indkøbe fødevarer, der er plantebaserede, lokalproducerede og i sæson til egne kantiner, arrangementer og lignende.
- Iværksætte indsatser for at nedsætte spildet fra egne køkkener - for eksempel gennem kompetenceopbygning af køkkenpersonale, indsamle data på mængder og økonomi i forhold til madspild og bruge det til at målrette indsatser.

- Hjælpe borgerne med at nedbringe spildet fra husholdningerne og øge sorteringen gennem borgerrettede adfærdskampagner, der for eksempel illustrerer, hvad der sker med biomassen, når det sorteres fra.
- Indgå i lokale partnerskaber med virksomheder, hvor den ene virksomheds restressourcer kan indgå i produktionen af fødevarer eller andre højværdiprodukter hos en anden.
- Sortere madaffald i kommunens egne organisationer - det giver fokus på madspild.

Det kan kommunerne gøre i partnerskaber

- Dele viden og erfaringer om madspildsindsatser på tværs af kommunegrænser.
- Samarbejde om ensartet måling af effekter for at kunne sammenligne effekter, indsatser og muligheder for skalering.
- Indgå samarbejde med madspildsorganisationer, lokale organisationer og/eller detailhandel om at indsamle og uddele overskudsmad til udsatte borgere.

Find eksempler, rapporter og cases om virkemidlet på www.gate21.dk

PARTNERSKABER FOR LOKAL KLIMAHANDLING

Folketinget har vedtaget en klimalov. Målsætningen er, at CO₂-udledningen i 2030 skal være reduceret med 70 procent. Med krigen i Ukraine er der kun kommet mere tryk på udfasningen af de fossile brændsler i vores energiforsyning og transportsektor.

Vi kender en masse af virkemidlerne. Men det tempo, der er krævet af os, kalder på stærke partnerskaber. Vi skal samle regioner, kommuner, forsyningsselskaber, virksomheder og forskningen, som sammen med borgerne skal få os i mål.

Det er i landets regioner og kommuner, den grønne omstilling møder borgerne og bliver til handling. Og derfor er det regioner og kommuner, der i partnerskaber med virksomheder og forskningen og i dialog med borgerne kan finde de nye løsninger, hvis vi tænker sammen og på tværs af kommune- og regionsgrænser.

Det er præcist det, vi gør i Gate 21. Vi er i dag kommunernes, regionernes, virksomhedernes og forskningens partnerskab for grønne løsninger og grøn innovation.

LØSNINGER FOR KLIMAHANDLING

Gate 21 er partnerskabet for grøn omstilling og lokal klimahandling. Med udgangspunkt i vores **samfundsmæssige udfordringer og den offentlige efterspørgsel** på nye energi- og ressourceeffektive løsninger samler vi regioner, kommuner, virksomheder og forskningen i en stærk trippel helix-organisering.

Vi har udviklet en række centrale **metoder**, som vi bruger i vores innovationsprojekter – herunder en helt unik metode for offentlig-

privat-innovation, grønne udbud og indkøb, matchmaking, markedsdialog, kompetenceudvikling og fuldskala test og demonstration.

Siden 2009 har Gate 21 skabt stærke resultater og med dem vist nye veje for den grønne omstilling. Vi kan derfor tilbyde et stærkt, velafprøvet partnerskab for offentlig-privat innovation, som tager afsæt i faglighed, kreativitet og unikke metoder udviklet med afsæt i blandt andet udbudsreguleringen.

SAMFUNDSMÆSSIGE UDFORDRINGER & OFFENTLIG EFTERSPØRGSEL

PARTNERSKAB

KOMMUNER & REGIONER
VIRKSOMHEDER
VIDENSINSTITUTIONER

METODER

DEMONSTRATION
SKALERING
INNOVATION
MATCHMAKING
DIGITALISERING
LIVING LABS
FORANKRING
KOMPETENCEUDVIKLING

MÅL

CO₂-BESPARELSER
RESSOURCEBESPARELSER
GRØN OMSTILLING

FOKUS

Gate 21 fokuserer udviklingen af de nye energi- og ressourceeffektive virkemidler indenfor bæredygtig mobilitet, energiomstilling, smarte byer & bygninger, samt cirkulær økonomi & ressourcer.

Vores arbejde er fokuseret på konkrete udfordringer eller behov hos flere partnere og samler en kreds af regioner, kommuner, virksomheder og forskning om at finde, teste og skalere løsninger. Vi skaber adgang til national og international finansiering og driver projekter fra ide til færdigt resultat.

Målet er at finde de virkemidler, der accelererer den grønne omstilling, sikrer handling bag DK2020 Klimaplanerne, giver os alternativerne til den russiske gas og hjælper os med at nå målet i klimaloven. Samtidigt ønsker partnerskabet at bidrage til at høste det store, dokumenterede potentiale for at skabe vækst og arbejdspladser med den grønne omstilling.

GATE 21 - partnere og medlemmer

BLIV PARTNER I GATE 21

Gate 21 er en non-profit partner-organisation, der samler de ambitiøse regioner, kommuner, virksomheder og vidensinstitutioner, der vil den grønne omstilling.

Det er partnerskabets ambitioner og konkrete resultater skabt i innovative projekter og fuldskala-løsninger, der har gjort Gate 21 til en ledende organisation i den grønne omstilling.

Gate 21 har været fokuseret i den østdanske geografi, men oplever en stigende efterspørgsel fra hele landet på vores metoder, udviklingsprojekter, partnerskabsmodel og mulighed for at geare den kommunale finansiering.

Alle kommuner, regioner, virksomheder og forskningsinstitutioner er velkomne i partnerskabet – vi tager altid en konkret dialog med jer, om hvordan vi kan skabe værdi, og hvordan vi bedst kan organisere samarbejdet. Vi går ind dér, hvor I ser en udfordring. Vi løser konkrete opgaver og laver kun projekter med reelle aftryk og værdi.

Vores grønne partnerskab tæller 94 partnere, medlemmer og netværksmedlemmer ved udgangen af 2021. Partnerne i Gate 21 er dedikerede, ambitiøse og vedholdende. Der kommer hele tiden nye partnere til, der vil gå foran i den grønne omstilling.

Gate 21 hjælper partnerkommuner og -regioner med:

- at udarbejde klimaplaner – og vigtigst: at skabe konkret handling bag.
- at sikre finansiering til fælles klimaprojekter på tværs af kommuner og regioner.
- konkrete samarbejder med de mest centrale klimaaktører – herunder forsyningssektoren, grønne virksomheder og forskningen.
- adgang til at udvikle, afprøve og demonstrere nye teknologier og koncepter i samarbejde med ambitiøse virksomheder, kommuner, regioner og forskningsinstitutioner.
- en enkel adgang til overblik og andre partnerkommuner og -regioners behov, planer og klimasamarbejder.
- at videndele og erfaringsudveksle grønne løsninger.
- at kompetenceudvikle ledere og medarbejdere.
- fælles svar og fodslag på krav til hurtig omstilling.

Kontakt chefkonsulent Philip Hartmann for en konkret samtale om mulighederne for din kommune eller region:

**E: philip.hartmann@gate21.dk
T: 2112 3981**

Udgiver: Gate 21
Udgivet: Maj 2022
Oplag: 3.500 styk
Redaktør: Marie Sisse Brown
Redaktion: Sabrina Bojsen Møller, Cecilie Meibom, Anne Vestrup, Peter Liljenberg og Lene Ulsted Carlsen
Layout: Frederik Krogh og Lene Ulsted Carlsen

Kontakt

Gate 21
Liljens Kvarter 2
DK-2620 Albertslund

T: 3111 4040
E: gate21@gate21.dk
Web: www.gate21.dk

Foto - side

1 Dirk Goldhahn / Creative Commons
2 fotoliza / Shutterstock.com
3 Kasper Laulund Kjeldsmark
4 Thomas Richter
6 Jezper / Shutterstock.com
7 Mikkel Østergaard
8-9 Wetzka Graphics / Shutterstock.com
10-11 Leif Jørgensen / Creative Commons
14 Nick Humphries

15 pics five / Shutterstock.com
17 Gate 21
18-19 Martin Vorel / Shutterstock.com
20 Olena.07 / Shutterstock.com
21 Rasmus Degnbol
23 Rasmus Degnbol
25 Rasmus Degnbol
27 Gate 21
31 Frederick Doerschem / Shutterstock.com

PORTEN TIL GRØN VÆKST